

ШАБЛІОВСЬКИЙ Євген Степанович (14(27). 04. 1906, м. Камінь-Каширський Ковельського пов. Волинської губ., нині Волинської обл. — 10. 01. 1983, Київ) — літературознавець. Доктор філологічних наук (1962), професор (1934, перезатверджено 1969), член-кореспондент АН УРСР (1934). Член СП СРСР (1934). Заслужений діяч науки УРСР (1972). Ленінська премія (1964). Державна премія України імені Т. Шевченка (1979). Закінчив Київські ІНО (1930) та медичний інститут (1932). У 1934—35 — директор НДІ Т. Шевченка ВУАН (Харків). 14 листопада 1935 заарештований, за звинуваченням у приналежності до троцькістсько-націоналістичної бойової терористичної організації засуджений до 5-ти р. виправно-трудоих таборів. В ув'язненні 2 вересня 1940 повторно засуджений до 8-ми р. таборів. Покарання відбував на Соловках. 1948 етапований на поселення в м. Кизил-Орда (Казахстан). Реабілітований 1955. У 1956—68 і 1973—83 — старший науковий співробітник, 1968—73 — завідувач відділу бібліографії Інституту літератури АН УРСР (Київ). Наукові праці стосуються шевченкознавства, актуальних питань української класичної літератури і літератури радянської доби, історії російської літератури та міжслов'янських літературних взаємин. Під керівництвом Ш. 1934 здійснено науково-дослідну експедицію по місцях перебування Т. Шевченка на заслання для пошуку в місцевих архівах документів і матеріалів, пов'язаних з особою поета та його оточенням. Співредактор (разом із [В. Затонським](#) й [А. Хвилею](#)) 1-го тому Повного зібрання творів Т. Шевченка (1935, видання не завершено), підготував частину приміток. Співавтор (разом із [Є. Кирилюком](#) і [В. Шубравським](#)) книги «Т. Г.

Шевченко: Біографія» (1964). Член редколегії Повного зібрання творів Т. Шевченка в 6-ти томах (1963—64), співупорядник 3-го і редактор 4-го томів. Автор розділу в колективній монографії «Шевченкознавство: Підсумки й проблеми» (1975). Підготував кілька факсимільних видань рукописної спадщини Т. Шевченка із власними передмовами: «Мала книжка» (1963; 1966; 1984), «Більша книжка» (1963; 1989), «Три літа» (1966), «Дневник. Автобіографія» (1972). Чимало зробив для вивчення історії української літератури, питань її методології. Член редколегії 50-томного академічного видання творів І. Франка, 8-томної «Історії української літератури» (відповідальний редактор та автор 2-го т.), Шевченківської енциклопедії (підготував до неї низку статей), відповідальний редактор 4-го т. Повного зібрання творів Т. Шевченка в 6-ти томах. Йому належать дослідження творчості П. Тичини, Ю. Яновського, І. Микитенка, М. Терещенка та ін. письменників.

Основні праці

Шевченко і російська революційна демократія. К., 1935; Народ і слово Шевченка. К., 1961; Патріотичні ідеї в творчості Т. Г. Шевченка. К., 1961; Інтернаціональне та національне в художній творчості: про українську літературу. К., 1963; Гуманізм Шевченка і наша сучасність: до 150-річчя з дня народж. Т. Г. Шевченка. К., 1964; Шляхами єднання (Українська література в її історичному розвитку). К., 1965; Микола Гаврилович Чернишевський: (до 150-річчя з дня народж.). К., 1968; І. С. Тургенєв і українська дожовтнева література. К., 1968; М. О. Некрасов і українська література. К., 1971; Г. С. Сковорода: к 250-летию со дня рожд. укр. мыслителя и поэта. Москва, 1972; Свобода творчості й громадянська відповідальність письменника. К., 1973; Соціалістичний реалізм і світова культура. К., 1973; Життя. Література. Письменник: вибр. дослідж. К., 1974; На передових рубежах сучасності: літ.-крит. статті. К., 1975; Естетика художнього слова: (поетичний світ Тараса Шевченка). К., 1976.

Рекомендована література

1. Євген Степанович Шабліовський: Біобібліографія вчених УРСР. К., 1976;
2. Кошелівець І. Євген Шабліовський // Сучасність. 1983. № 3;
3. Бойко Ю. Є. С. Шабліовський і його роля в українській культурі // Бойко Ю. Вибране. Т. 4. Heidelberg, 1990;
4. З порога смерті: письменники України — жертви сталінських репресій. К., 1991;
5. Денисюк В. Т. Зоря тернистої долі. Лц., 2006;

6. Соколюк Ю. Шевченкознавчий доробок Є.
Шабліовського // 36. наук. пр. 38-ї наук. шевченків.

конф. Чк., 2012.

В. Л. Смілянська

Бібліографічний опис:

Шабліовський Євген Степанович / В. Л. Смілянська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-888965>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України
([докладніше](#)).